

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΙΠΠΟΤΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΝΙΧΑΪΣΜΟΥ)

Αποσπούμε την παρακάτω εισαγωγική περικοπή από την μύηση του 28^{ου} βαθμού :

« Τήν πρώτην τάξιν κατειχον, από του δευτέρου μέχρι του τετάρτου μετά Χριστόν αιώνας, εις τήν κίνησιν αυτήν τά μυστήρια του Μίθρα, ατινα διεδόθησαν εις ολην τήν Αυτοκρατορίαν από τής Ασίας μέχρι και τής Βρεττανής και τής Αφρικής. Προς στιγμὴν ἡδύνατό τις να πιστεύση, οτι τά Μυστήρια του Μίθρα θά ἐδίδον εις τήν Δύσιν τήν θρήσκειαν, τήν οποίαν ἀνέμενεν. Ἀλλά ἐτέθησαν κατά μέρος και ἐνικήθησαν ὀπό τον Χριστιανισμόν.

Αι διδασκαλῖαι ὀμως αὐτῶν ἐπέζησαν εις τινας αἰρέσεις, αναμεμιγμέναι μέ Ἰδέας τῶν Μανιχαίων, τῶν Γνωστικῶν και τῶν Καββαλιστῶν.

Διά του ἀγωγου δέ τούτου εἰσήχθησαν και εἰς τόν Τεκτονισμόν.

Οι δέ Ἰππόται του Ηλίου εἶναι οι φύλακες παντός οτι ἀληθές και ὀρθόν αι παραδόσεις αὐται ἐμπεριέχουν .

Ἰπποται Ταξιάρχαι του Ναου, ἐπιμένετε νά μνηθήτε εἰς τά μυστήριά μας ; »

Από την ως ἄνω περικοπή προκύπτουν τρία βασικά ἀδιαμφισβήτητα συμπεράσματα :

1^{οῦ} Ὅτι μέρος των διδασκαλιῶν των Μανιχαιων εἰσηχθη στον Τεκτονισμό !

2^{οῦ} Ὅτι οι Ἰππότες του Ηλίου εἶναι φύλακες παντός ἀληθινοῦ και ὀρθοῦ που η παράδοση των Μανιχαιων περικλείει !

3^{οῦ} Ὅτι αὐτό το ἀληθές και ὀρθόν συμπεριλαμβάνεται στην μύηση του 28^{ου} βαθμού !

Βέβαια εἶναι πάντα συζητήσιμο το ποιος ἔκρινε το τι εἶναι Ἀληθές και ὀρθόν, ἀλλά ὀπως και να ἔχει το πράγμα ὀλοι μας συναινέσαμε να μνηθούμε στα Μυστήρια αὐτά του 28^{ου} βαθμού που ὀπωσδήποτε πρέπει να ἐμπεριέχουν μέρος των διδασκαλιῶν αὐτῶν !

Ἐναπομένει λοιπόν σε εμάς δια του Ὀρθοῦ λογοῦ και της συνεχούς ἔρευνας να διαπιστώσουμε την ἀκρίβεια , το βάθος και την ὀρθότητα των μυστηριακῶν αὐτῶν διδασκαλιῶν.

Κατά τον 3ο αιώνα μ.Χ., ένας μυστικιστής από την Περσία, ο Μάνης, εμπνεόμενος από τις δοξασίες των Χαλδαιών, κήρυξε μια θρησκευτική φιλοσοφία, η οποία επηρέασε ολόκληρη την πορεία του Δυτικού πολιτισμού.

Γνώστης του Χριστιανικού Γνωστικισμού, του Ζωροαστρισμού και του Βουδισμού, πέτυχε να δημιουργήσει μια σύνθεση στοιχείων τους στο δόγμα και στην λατρεία του κινήματός του. Ο Μάνης γεννήθηκε στη Βαβυλώνα το 215 μ.Χ. και δέχτηκε την πρώτη του εκπαίδευση από τον πατέρα του, ο οποίος ήταν βαθιά θρησκευόμενος.

Ο Μάνης ταξίδεψε πολύ και έγινε πολυγραφότατος συγγραφέας και βαθύς μελετητής των θρησκειών της κεντρικής Ασίας, της δυτικής Κίνας και της Ινδίας όπου και εντρύφησε στον Βουδισμό.

Ήταν μνημένος στα Μυστήρια του Μίθρα και λεγεται πως υπήρξε κάποτε χριστιανός αλλά η Εκκλησία το αρνείται κατηγορηματικά.

Είναι όμως βέβαιο πως ήταν γνώστης των Καμπαλιστικών θεωριών των Ιουδαίων αλλά θεωρούσε ότι τα φιλοσοφικά συστήματα των παγανιστών σοφών ήταν ανώτερα από τον Ιουδαϊσμό και τον αρχικό Χριστιανισμό.

Ανακηρύχτηκε αρχιερέας στην αυλή του Πέρση βασιλιά Σαπούρ του Α' (240-242 μ.Χ.), πιθανόν την ημέρα της στέψης του μονάρχη.

Δεν μπόρεσε όμως να κρατήσει την θέση του λόγω της ασφυκτικής πίεσης που ασκούσαν οι ιερείς του Ζωροάστρη.

Αργότερα κατάφερε για λίγο να ξαναζήσει στην Περσία με αξιοπρέπεια και μεγάλες τιμές, αλλά μετά από μια τριακονταετή περίοδο βασιλικής εύνοιας, επί της βασιλείας του Βαράμ του Α' (274-277 μ.Χ.) και μετά από εισήγηση του Ζωροαστρικού ιερατείου, το οποίο φοβόταν την εξαπλούμενη θρησκεία του, ο εξηντάχρονος Μάνης φυλακίστηκε, βασανίστηκε και τελικά εκτελέστηκε ως ύποπτος για συμμαχία με τους εχθρούς της Περσίας.

Σύμφωνα με το έθιμο που επικρατούσε, το σώμα του διαμελίστηκε και εκτέθηκε δημόσια. Αυτό θυμίζει στους Ιππότες Καδος του 30^{ου} βαθμού τις ψευδείς κατηγορίες για μεγάλα εγκλήματα και τα μετέπειτα μαρτύρια και την δημόσια θανάτωση του αρχηγού των Ναϊτών Ιακώβου ντε Μολέυ.

Ο Μανιχαϊσμός, το γνωστικό θρησκευτικό σύστημα που προώθησε ο Μάνης, έχει περιγραφεί ως μια « εναλλακτική χριστιανική εκκλησία, η οποία υπήρξε για περισσότερα από χίλια

χρόνια με οπαδούς σε χώρες που εκτείνονται από τον Ατλαντικό ως τον Ειρηνικό ωκεανο ».

Η δοξασία τού Μάνη βασιζόταν στον Περσικό Δουισμό (Κόραξ - Περιστερά, οι Δαδούχοι) αλλά υιοθέτησε και θεμελιώδη δόγματα από τις διάφορες σχολές τής νότιας Ευρώπης, της Μεσοποταμίας, τής βόρειας Αφρικής και τής κεντρικής Ασίας.

Οι Μανιχαϊστές εκτελούσαν επίσης τα Μυστήρια τής βάπτισης και τής (θείας) Κοινωνίας αλλά δεν δέχονταν την θειότητα τού Ιησού.

Κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα τού Μανιχαϊσμού ήταν η ενσωμάτωση στοιχείων Γνωστικισμού, όπως η αληθινή Γνώση ως η μόνη οδός σωτηρίας τού ανθρώπου και ο δουισμός τής οντολογίας (φως - σκότος, καλό - κακό, ύλη - πνεύμα κ.λ.π.).

Αυτή η αντίληψη περί Δουισμού αποτελεί το πλέον αναγνωρίσιμο χαρακτηριστικό τού Μανιχαϊσμού.

Οι Μανιχαίοι έτρεφαν αντιουδαϊκά αισθήματα αλλά ταυτόχρονα καταφέρονταν εναντίον τής εθνικής φιλοσοφίας.

Ο Μάνης καταδίκασε τους χριστιανούς σαν λάτρεις ειδώλων, δηλώνοντας πως είχαν αντικαταστήσει τους θεούς με ανθρώπους και έπειτα με εικόνες.

Το Τάγμα όμως δεχόταν τον Απόστολο Παύλο και αναγνώριζε τον εσωτερικό Χριστό, που ήταν η ελπίδα τής δόξας.

Ο Μάνης δίδασκε ότι, ως ο αγωγός τής αληθινής Γνώσης, ήταν ο μέγιστος τών προφητών και αποτελούσε την υπέρτατη αποκάλυψη, στάλθηκε δε από το Άγιο Πνεύμα, μετά τους διωγμούς και τις αποτυχίες τών προκατόχων του - κυρίως τού Ζαρατούστρα, τού Βούδα και τού Ιησού - για να εγκαθιδρύσει την εκκλησία τών τελευταίων ημερών, την εκκλησία τού φωτός και για να παράσχει την οριστική αποκάλυψη που θα διαφώτιζε όλους τους λαούς.

Σύμφωνα με τον Μάνη η ανθρώπινη ψυχή, δηλαδή μια σπίθα που προέρχεται από το Θεϊκό Φως και παραμένει αιχμάλωτη από την ύλη, θα πρέπει να διαχωριστεί από το σκοτάδι τού σώματος έτσι ώστε να επιστρέψει στην επικράτεια τού Φωτός από όπου προέρχεται.

Μερικές σχετικές περικοπές από την μύηση του 28^{ου} βαθμού έχουν ως έξης :

« PER LUMINA AD NUMINA » δηλαδή « δια τού Φωτός προς την Θεότητα ».

Νεόφυτος προς τον Αδελφό τής Αληθείας :

Βοήθησε με να ανακτήσω την Ουράνιο Πατρίδα, την οποία πόθησε το Πνεύμα μου.

Αδελφος τής Αληθείας : Γιατί τα χέρια σου είναι φορτωμένα με δεσμά ;

Νεόφυτος : Διότι υπήρξα δεσμώτης τής ύλης.

Αδελφος τής Αλήθειας : Άς ελευθερωθεί το Πνεύμα σου από τα δεσμά τής σάρκας.

(τού κόπτει το σχοινί με το σπαθί του)

Με επιρροές από την εγκράτεια τού ασκητισμού τών Αραμαίων Χριστιανών τής Ασίας, ο Μάνης απέρριπτε το γάμο και την κατανάλωση οينوπνευματωδών και κρέατος και όρισε μεταξύ τών ακολούθων του μια ανώτερη τάξη εκλεκτών οι οποίοι ζούσαν σύμφωνα με την επί τού Όρους Ομιλία και μια κατώτερη τάξη ακροατών στους οποίους επιτρεπόταν να νυμφεύονται. Ο ηθικός κώδικας τών Μανιχαίων περιλάμβανε αυστηρή μονογαμία και πλήρη αποκήρυξη τής πορνείας, τού ψέματος, τής υποκρισίας, τής ειδωλολατρίας και τής μαγείας. Ο δε Απόστολος Παύλος με ένα εκπληκτικό τρόπο αναφέρει κάτι που σοκάρει τον αμύητο : *« Περί δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι · διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω καὶ ἕκαστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω... Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς ἐγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι »* (Α΄ προς Κορινθίους επιστολή κεφαλαίο 7, 1: 8). Μετά το θάνατο τού Μάνη το τάγμα οργανώθηκε με βαθμούς και μνητικές τελετές, σύμβολα και συνθήματα.

Επειδή όμως απέρριπταν τις τελετές τών υπάρχουσών εκκλησιών, οι άλλες θρησκείες τους καταδίωξαν με μανία.

Όταν ο Μανιχαϊσμός καταδιώχτηκε για πρώτη φορά στην Περσία, εξαπλώθηκε στο Τουρκεστάν, στην Ινδία και στην Κίνα και ταυτόχρονα προς την Αφρική μέσω τής Συρίας και τής Αιγύπτου, ενώ ο Διοκλητιανός τον απαγόρευσε περί το 290 μ.Χ. και οι χριστιανοί αυτοκράτορες μετά το 377 μ.Χ. νομοθέτησαν εναντίον του.

Οι Βάνδαλοι έκαψαν ή εξόρισαν τους Μανιχαϊστές από τα εδάφη τους.

Στην Ανατολή ο Μανιχαϊσμός σχεδόν εξαφανίστηκε από την αυστηρότητα τού Ιουστινιανού αλλά ανασχηματίστηκε στην μικρά Ασία. Διαβάζουμε για τους Παυλικιανούς στην Αρμενία (7ο έως 12ο αιώνα μ.Χ.) και τους Βογομίλους στην Θράκη (10ο έως 11ο αιώνα μ.Χ.).

Οι αυτοκράτορες τού Βυζαντίου καταδίωξαν αυτούς τους αιρετικούς διά πυρός και σιδήρου. Κατά τον 11ο αιώνα ο Μανιχαϊσμός μεταφερόμενος μαζί με το εμπόριο τής Ανατολής εισχώρησε στην νότια Γαλλία και δημιούργησε το πανίσχυρο τάγμα τών Καθαρών, οι οποίοι τελικά εξολοθρεύτηκαν από την Ιερά Εξέταση.

Κατά τον Μανιχαϊσμό, η πρακτική θρησκεία της Αγάπης εκφραζόταν μέσω της ευγένειας, της φιλικότητας, της ανεκτικότητας και της υπομονής με επιδιωκόμενο σκοπό μια διαρκή αδελφосύνη της ανθρωπότητας.

Κάθε είδους τυραννία έπρεπε να τερματιστεί και όλες οι λαθεμένες δοξασίες να καταρρεύσουν όταν το φώς της αλήθειας, ο εν ημίν Χριστός, αναγνωριστεί ως Παγκόσμιος Λυτρωτής. Οι επαναστατικές διδασκαλίες του Μάνη θεωρήθηκαν αργότερα ως βλασφημία και τέθηκαν υπό διωγμό ως διδασκαλίες οι οποίες αποτελούσαν δημόσιο κίνδυνο.

Η αποδοκιμασία και ο αφορισμός του Μάνη, ως αιρεσιάρχη, επιβλήθηκε τόσο από τις μεγάλες θρησκείες της εποχής του, δηλαδή τον Ζωροαστρισμό, την αυτοκρατορική λατρεία της Ρώμης και τον Χριστιανισμό, όσο και από το Ισλάμ που εμφανίστηκε λίγο αργότερα.

Η Εκκλησία αντιμετώπισε τον Μανιχαϊσμό με την συνηθισμένη κατηγορία που είχε για όλες τις θεωρούμενες ως αιρετικές ομάδες : ότι ασκούσε ανήθικες και σατανικές τελετές.

Μερικά από τα κείμενα του ίδιου του Μάνη έχουν σωθεί : " Το πνεύμα του Θεού είναι Φως, που ακτινοβολεί με την αρετή της αγάπης, της πίστης, της πιστότητας, της νοημοσύνης, της πραότητας, της γνώσης, της κατανόησης, του μυστηρίου και της ενόρασης".

Ο πάπας Λέων ο Μέγας έκρινε πως μια τέτοια πίστη έπρεπε να συντριβεί, από φόβο μήπως χαθεί η πίστη της Εκκλησίας.

Ο πάπας θεωρούσε επίσης ενοχλητική την ιδέα ότι στην πνευματική διαδοχή ο Ιησούς ακολουθείτο από τον Μάνη, ο οποίος ήταν « ο τελευταίος και μεγαλύτερος » από τους προφήτες που εκπορεύτηκαν από το Θείο και ο οποίος ήταν πρεσβευτής του Φωτός του Κόσμου.

Μια από τις ετήσιες τελετές του Μανιχαϊσμού εορταζόταν σε ανάμνηση του θανάτου του προφήτη, κατά την οποία έθεταν ένα κενό κάθισμα σε ένα βάθρο με πέντε σκαλοπάτια.

Αυτό το άδειο κάθισμα υπενθύμιζε τον κενό θρόνο του Όσιρι στην Αιγυπτιακή μυητική τελετή. Οι οπαδοί του Μάνη ονομάζονταν " Υιοί της Χήρας ".

Ο Ωρος, ο Θεός - σωτήρας των μυστηρίων του Όσιρι ήταν ένας " Υιός της Χήρας ".

Η Σύλληψη έγινε από το Άγιο Πνεύμα του Όσιρι, του δολοφονημένου πατέρα του.

Το φάντασμα του Όσιρι επισκίασε την αδελφή και σύζυγό του Ίσιδα η οποία είχε ντυθεί με τα πέπλα της χηρείας για να θρηνησει τον νεκρό της σύζυγο.

Ο Ωρος, του οποίου η " Σύλληψη " έγινε με τον παράξενο αυτόν και άσπιλο τρόπο, προοριζόταν να γίνει ο " ήρωας του κόσμου " και ο εκδικητής του πατέρα του.

Ο Μάνης δεν ήταν υιός χήρας, αφού ο πατέρας του επέζησε για να βοηθήσει στην μόρφωση του, αλλά πέτυχε την αναγέννηση, δηλαδή γεννήθηκε από την μήτρα των Μυστηρίων και εκείνοι εκ τών οπαδών του που είχαν λάβει την μύηση αναγνωρίζονταν κατά τον ίδιο τρόπο. Μέσω τού μαρτυρίου του ο Μάνης γίνεται ένας άλλος Όσιρις, Κύριος τού Κενού Θρόνου. Αυτός σαν πνεύμα επισκιάζει το Τάγμα του και από το ιερό τού Μάνη γεννήθηκαν νέοι υιοί, για να εξαπλώσουν τις δοξασίες του, γινόμενοι έτσι κατά μια μυστική έννοια επανενσάρκωση τού ιδίου.

Έχοντας χάσει τον Δάσκαλο του, το σώμα τών Μανιχαϊστών συμβολίζονταν κατάλληλα από τον μύθο τής Ίσιδας που θρηνεί για τον μαρτυρήσαντα σύζυγο (κύριο) της.

Το κήρυγμα τού Μάνη είχε μεγάλη απήχηση καθώς ερμήνευε την ύπαρξη τής πονηρίας και τού Κακού ενώ ταυτόχρονα παρείχε μια μέθοδο σωτηρίας μέσω τής Γνώσης.

Λόγω τού ρόλου που διαδραμάτιζε ο Μάνης, αποκαλούνταν επίσης « Απόστολος τού Ιησού Χριστού » και « Απόστολος τού Φωτός ».

Ο Μανιχαϊσμός επέδειξε αξιοσημείωτη ιεραποστολική δράση καθώς διαδόθηκε ταχύτατα, έως τον 8ο αιώνα, από την Μεσοποταμία προς την Άπω Ανατολή έως την Κίνα και προς την Δύση μέχρι την Βαλκανική Χερσόνησο, την Αφρική και την Ιβηρική Χερσόνησο.

Οι ιεραπόστολοι του ταξίδευαν σε όλο τον τότε γνωστόν κόσμο, ενώ οργανώθηκε μια ιεραρχική εκκλησία, με διακόνους, ιερείς, επισκόπους, ακόμη και 12 αποστόλους .

Ο Μάνης δίδασκε ότι ο καθένας έχει τον δικό του φύλακα Άγγελο, τον πνευματικό δίδυμο. Ο ίδιος πίστευε ότι είχε έρθει σε επαφή μαζί του όταν ήταν δώδεκα χρονών και για δεύτερη φορά στα εικοσιτέσσερα του και έκτοτε αυτός τον συνόδευε πάντοτε, τον διαφώτιζε και τον ενθάρρυνε κατά την ιεραποστολική του δράση.

Ο Άγγελος τού Μάνη είναι ο πνευματικός δίδυμος του, που τού αποκαλύπτει Μυστήρια και τον βοηθάει και προστατεύει πνευματικά από τις παγίδες τής απληστίας και τής πονηρίας. Αντιστοιχεί με τον φίλο τού Ηρακλή Ιόλαο στην εκτέλεση τού άθλου τής Λερναίας Ύδρας και πιθανόν με τον Αδελφό της Αληθείας που οδηγεί τον υπό μύηση στον 28^ο βαθμό και παριστάνει την φωνή της Συνειδήσεως του.

Τα συμπεράσματα δικά σας

Θεσσαλονίκη 24-8-2013

≠ Ιόλαος 33^ο